

Tillväxtförutsättningar i Norra Sverige och Norden

Jan Wejdmark

Umeå 5 september 2024

Tydligt ljusare makroutsikter

Den aktuella styrrentan ser ut som följande:

- USA: 5,25-5,50 %
- UK: 5,25 %
- Norge: 4,50 %
- Sverige: 3,50 %
- Finland: 4,25 %
- Danmark: 3,35 %
- Europeiska centralbanken: 3,75 %

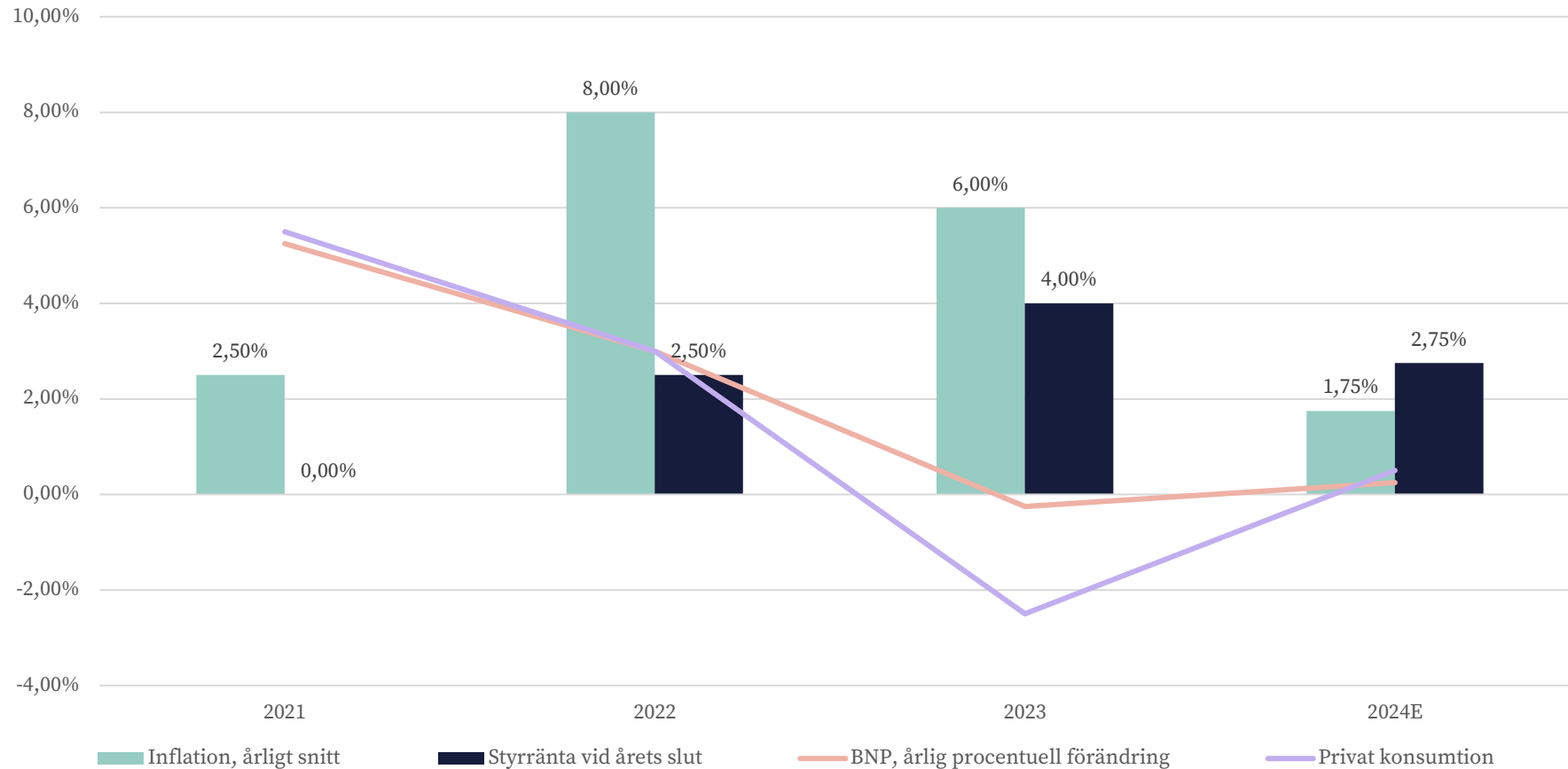
Senaste inflationssiffrorna (juli 2024):

- ↓ USA: 2,9% (3,0%)
- ↑ UK: 2,2% (2,0%)
- ↑ Norge: 2,8% (2,6%)
- Sverige: 2,6% (2,6%)
- ↓ Finland: 1,0% (1,3%)
- ↓ Danmark: 1,1% (1,8%)
- ↓ Eurozone: 2,2% (2,6%)

Sveriges KPIF juli
2024: 1,7%

**Inflationstakten i Norden är på väg ner och
och förväntas stabilisera sig på normala
nivåer.**

Positiv vändning

Hur omfattande blir räntesänkningarna 2024/2025?

Norra Sveriges roll i Europa

Befolkning – Stark befolkningstillväxt utanför storstäderna.....

- Befolkningstillväxt i övriga landet har lett till ökat intresse på investerarmarknaden

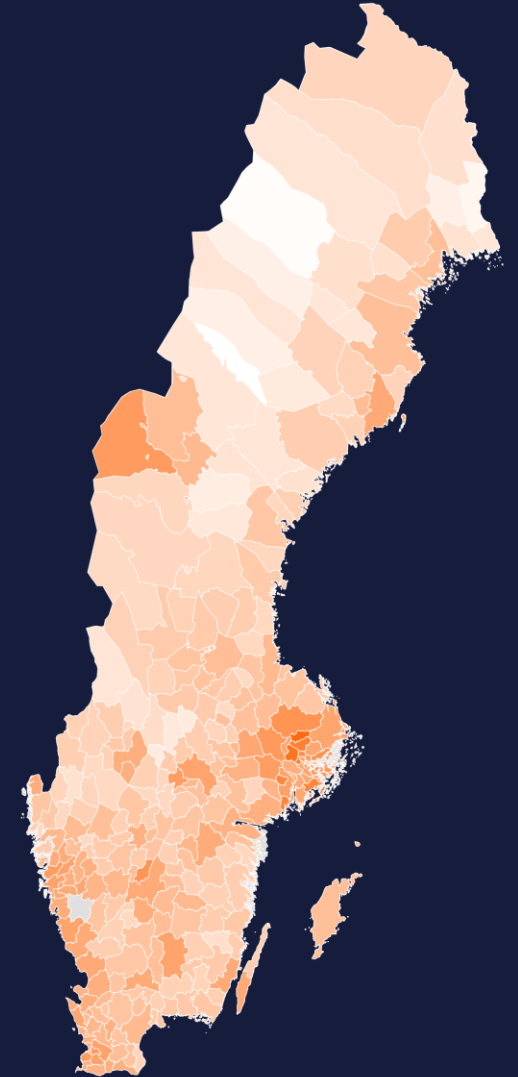
Megatrender som bidrar

- Återindustrialisering
- Försvarets expansion
- Hälsa
- Trygghet
- Hybrid-liv
- Enkelhet
- Natururbanitet
- Regionalisering
- Digitalisering

Ökat intresse i storstadsnära kranskommuner samt i regionstäder

Befolkningsutveckling 2010 - 2023

-19% 45%

...men avtagande befolkningstillväxt skapar osäker framtidssyn

Tillväxten avtar

Under första halvåret 2024 ökade Sveriges befolkning med endast 1 600 personer, en kraftig minskning från tidigare år. Födelsantalet var det lägsta på 21 år med 50 500 födda barn, medan utvandringen nästan fördubblades till 44 100 personer, delvis på grund av Skatteverkets nya rutiner för folkbokföring.

Orsaker till avmattningen

Politiska förändringar: Stramare invandringspolitik, särskilt när det gäller flyktingar och arbetskraftsinvandring, har lett till en minskning i befolkningstillväxten. Den nuvarande politiken är alltmer selektiv och prioriterar högkvalificerade experter framför andra invandringskategorier.

Låga födelsetal: Sveriges födelsetal ligger för närvarande på 1,45 barn per kvinna, vilket är under det som krävs för att upprätthålla befolkningen (2,1). Samma problematik finns i Frankrike där en något högre siffra återfinns på 1,7. Denna trend bidrar till den långsammare befolkningstillväxten.

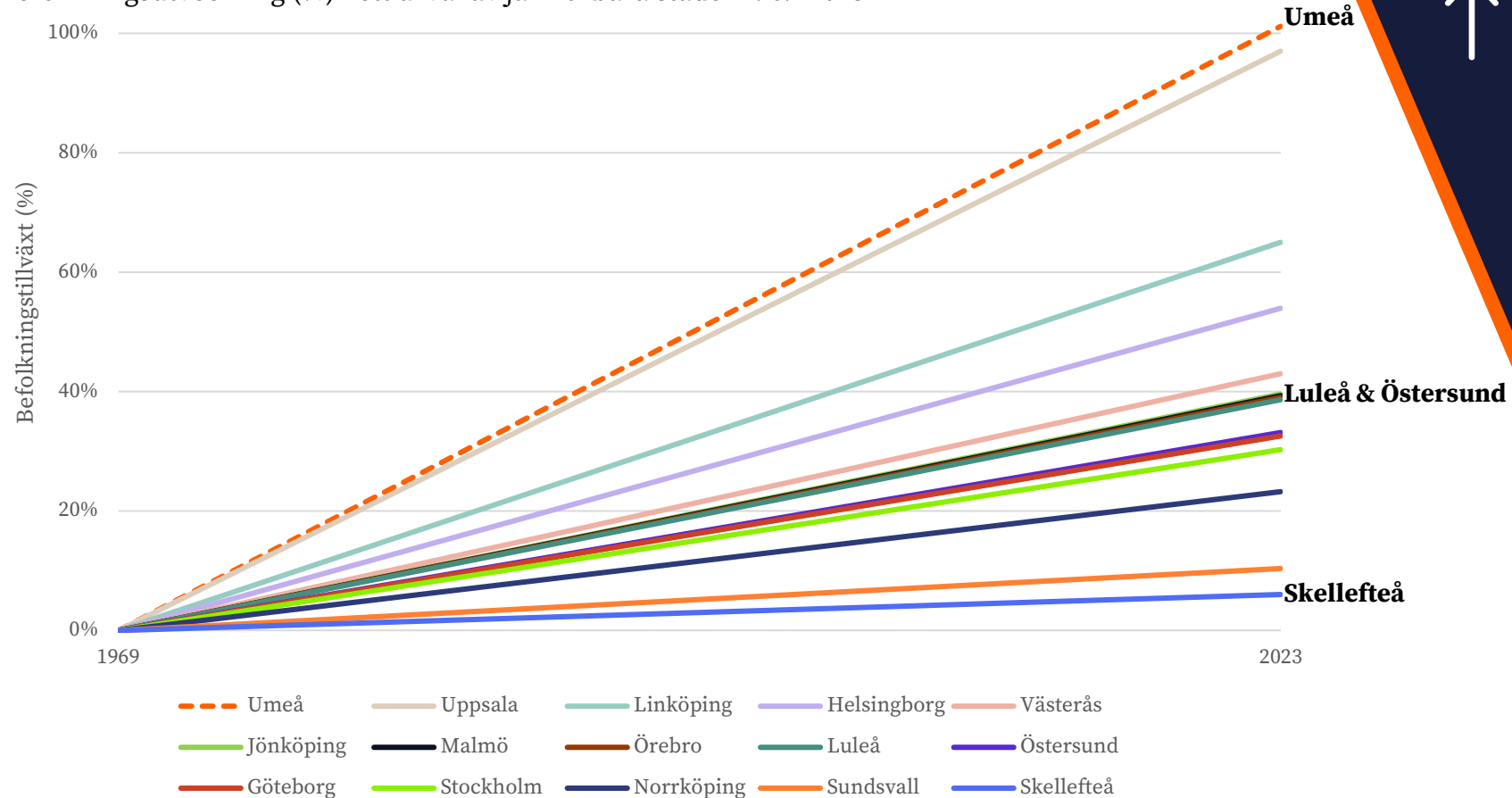
Utmaningar för norra Sverige: Befolkningsutmaningarna är särskilt uttalade i norra Sverige, där demografiska nedgångar och arbetskraftsbrist blir allt mer akuta.

Starkast utveckling i Sverige

Umeå - snabbast befolkningstillväxt under 50 år

Befolkningsutveckling (%) i ett urval av jämförbara städer 1969-2023

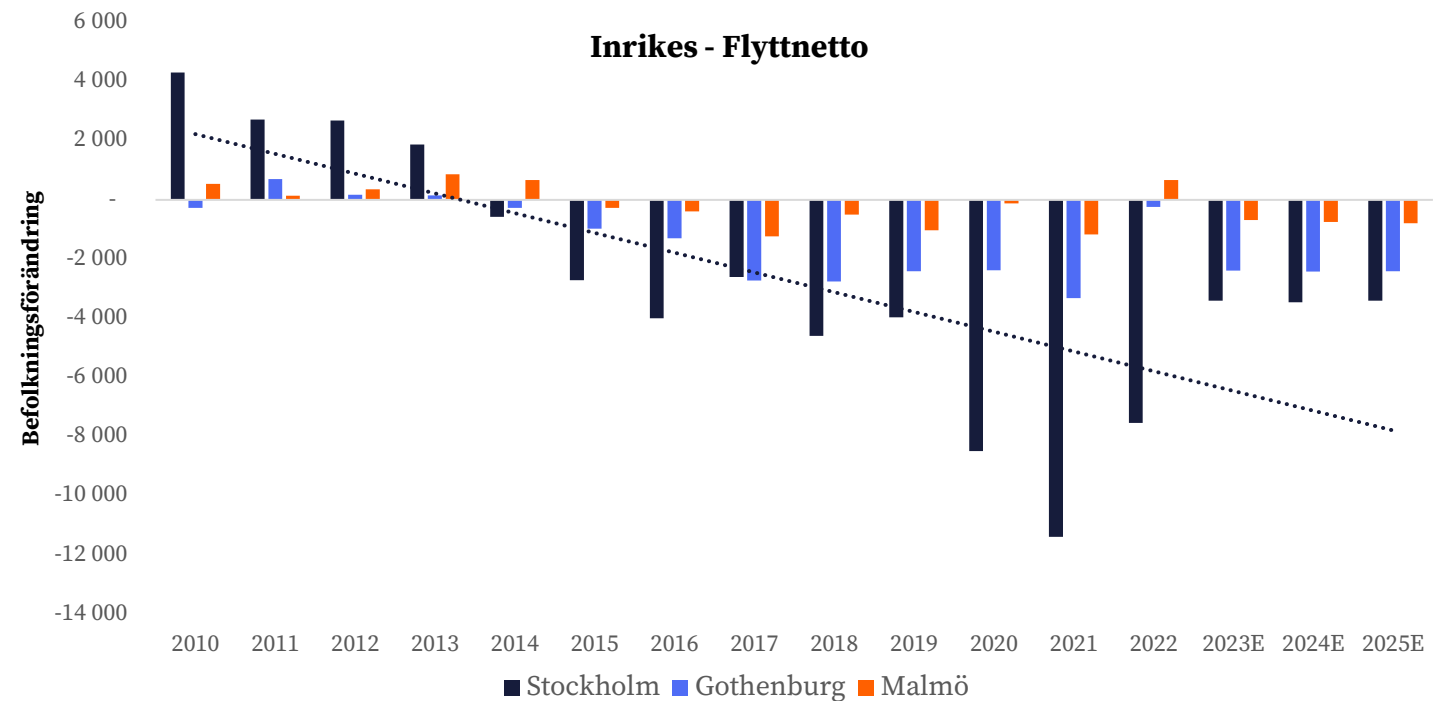
**Fördubbling av antalet
invånare i Umeå sedan 1969**

**Andra jämförbara
regionstäder inte
i närheten av samma
tillväxt**

Inrikes flyttnetto i svenska storstäder

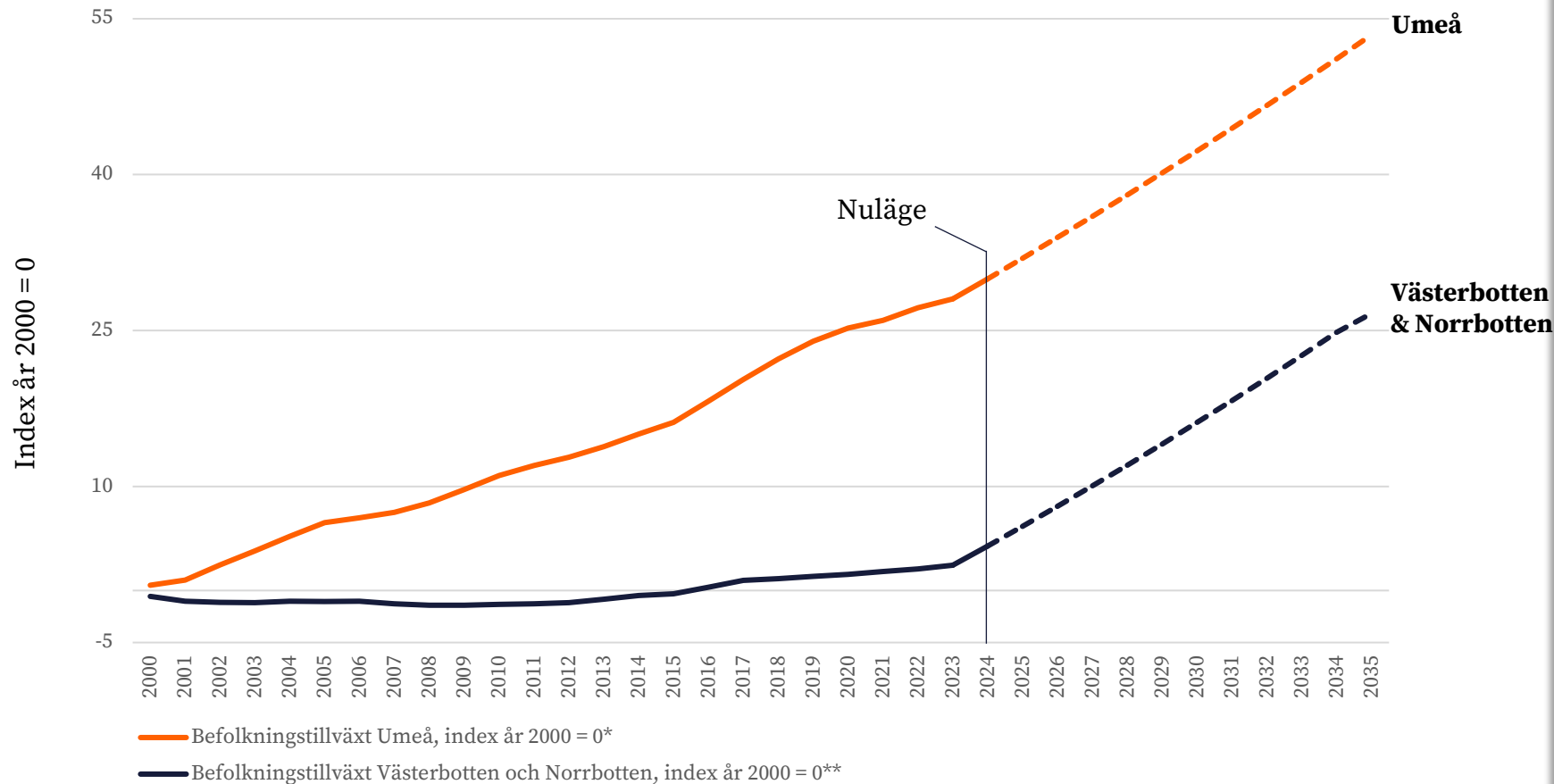
- En postpandemisk trend har varit utflytten från större till mindre städer
- Trenden tyder även framåt på att utflyttningen från landets större städer kommer att fortsätta

Den starka utvecklingen fortsätter i Umeå

Även övriga norra Sverige får en tillväxtboost

Befolkningstillväxt i Umeå respektive Västerbotten och Norrbotten, 2000-2035P

*Prognosen baseras på Umeå kommuns mål om 200 000 invånare år 2050 med en jämn årlig tillväxt från 2023

**Prognosen baseras på antagandet om 100 000 nya invånare fram till 2035 med en jämn årlig tillväxt från 2023

Umeå fortsätter driva tillväxt som norra Sveriges största stad framöver – obruten tillväxt sedan 70-talet

Västerbotten och Norrbotten har historiskt haft en blygsam befolkningstillväxt – nu sker ett uppsving där Umeå är en naturlig tillväxtmotor

Den gröna industrialiseringen väntas ge totalt 100 000 nya invånare i Västerbotten och Norrbotten tillsammans

Den starka regionstaden – Enkelhet kombinerat med möjligheter

Människor idag väljer **livsstil** före arbete

Enkelhet i vardagen – viktigt för **familjebildande människor**

Anställda kan ofta **pendla** i en mycket större arbetsmarknadsregion, särskilt tjänstepersoner

Industrisatsningar multiplicerar sig bakåt i flera led

Tjänstesektorn avgörande för industrins **utveckling och drift**

Ett rikt och differentierat **näringsliv och akademi** ger de starkaste regionstäderna

Återindustrialiseringen skapar stark tillväxt i västra och Norra Sverige

Högt rankad inom hälsa och säkerhet

God marktillgång

Obefintlig korruption

Fungerande logistikdör

Världsledande inom hållbarhet och innovation

Europealedande inom elproduktion

Högutbildad arbetskraft

Konkurrenskraftigt kostnadsläge för automatiserad produktion

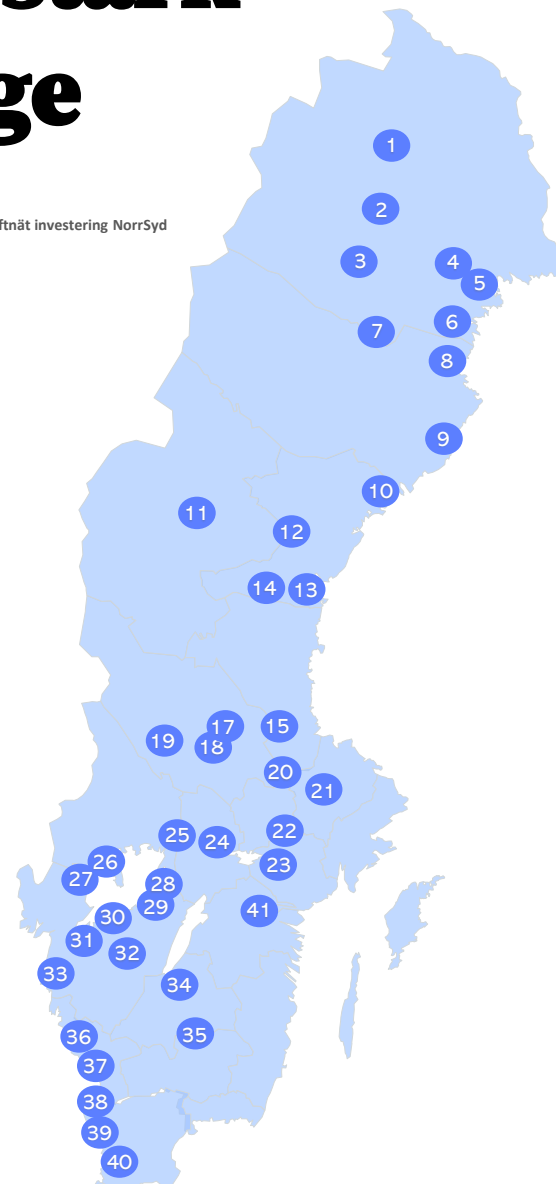
Stabilt klimat

Urstark industritradition

- 1. Kiruna**
LKAB, gruv- och mineralutvinning
Copperstone, koppargruva
- 2. Gällivare**
Boliden, kopparutvinning,
Hybrit, produktionsutveckling
WA3RM, hållbar livsmedelsindustri
- 3. Jokkmokk**
Kallak, Järnmalmgruva
Fertiberia, Fosilfritt konstgödsel
- 4. Boden**
H2 Green Steel, hållbar stålproduktion
- 5. Luleå**
Talga, anodfabrik
SSAB, fosilfri ståltillverkning
Facebook, serverhall
Consid AB, IT konsultbolag
Ozoneair, luftreningsprodukter
ReeMap (LKAB), metallutvinning
Fertiberia, Fosilfritt konstgödsel
Uniper (BotanialänkenH2), Förnybart sjöfartsbränsle
- 6. Piteå**
SunPine, förnyelsebara drivmedel
- 7. Älvsbyn**
Laver (Boliden), Koppargruva
- 8. Skellefteå**
Cinis Fertilizers, fosilfritt mineralgödsel
Northvolt, batteritillverkning
Lövångers Bygg, skräddarsydda byggsatser
- 9. Umeå**
Liquid Wind, Förnybart bränsle
- 10. Örnsköldsvik**
Cinis Fertilizers, fosilfritt mineralgödsel
Ecodatacenter, serverhall
- 11. Östersund**
Synsam, produktion och innovationscenter för
glasögonbågar
EcoDataCenter och WA3RM, datacenter och
livsmedelsproduktion
Uniper (NorthStarH2), Förnybart bränsle

- 12. Sollefteå**
Uniper & Sasol, SkyFuelH2, hållbart flygbränsle
- 13. Sundsvall/Timrå**
Renewcells, textiltätvinning
Putailai, anodtillverkning
Liquid Wind "Flagship Two", fosilfritt fartygsbränsle
SCA och St1, bioflygbränsle
Jinagx Zichen Technology, syntetisk grafit
Sundsvall Energi "Phoenix", biobränsleedat
kraftvärmeverk
- 14. Ånge**
Res Renewable två vätagasfabriker
- 15. Sandviken**
Greeniron, Stålproduktion
Microsoft, utökad kapacitet av datacenter
- 16. Gävle**
Microsoft, utökad kapacitet av datacenter
- 17. Falun**
Orkla, Hygienprodukter
- 18. Borlänge**
SSAB, ståltillverkning
- 19. Vansbro**
Lyko, E-handel
Orkla Foods, livsmedelsproduktion
- 20. Avesta**
Hitachi, kraftöverföring
- 21. Uppsala**
Galderma läkemedel
- 22. Västerås**
ABB, robotillverkning
Hitachi, nätautomat
- 23. Eskilstuna**
Shenzen Senior Technology, batteritillverkning
- 24. Frövi**
WA3RM, återvinner spillvärme för växthus och
fiskodling
Epiroc, gruvindustri

Svenska kraftnät investering NorrSüd

- 25. Karlskoga** Cell Impact, Bränsleindustri
Moelven, Pelletsfabrik
- 26. Säffle** Premium Svensk Lax AB, laxodling
- 27. Åmål** Dana, eldriftsteknik
- 28. Gullspång** Vajda Papir Scandinavia, papperstillverkning
- 29. Mariestad** AB Volvo, batteritillverkning
Metsä Tissues, pappersbruk
- 30. Lidköping** Lantmännen, protein utvinning
- 31. Trollhättan** Polestar, utveckling
och provningsverksamhet för elbilstillverkning
Nevs/EV Electra, elbilstillverkning
- 32. Floby** Volvo Cars, fordonstillverkning
- 33. Göteborg**
Ecoride, elcykelföretag
Volvo Cars, fordonstillverkning
Northvolt, batteritillverkning
Heart aerospace, flygplanstillverkning
SCA och St1, bioraffinaderi
- 34. Jönköping** - Nobia, köksproduktion
Epoq- Köksproduktion
- 35. Växjö** - Micro Power, batteritillverkning
- 36. Varberg** - Södras, träkonstruktions tillverkning
- 37. Halmstad** - Stena Recycling, batteriåtervinning
- 38. Helsingborg** - Nederman, Miljöteknik
Doka, tillverkning av formsystem
Cobra, golfutrustningstillverkning
- 39. Landskrona** - OP system, utrustning för materialhantering
DSV, nordens största logistikcenter
Alfa laval, Värmeöverföring
- 40. Lund** - Inpac, kosttillskott och läkemedel
European Spallation Source (ESS), materialforskningsanläggning
- 41. Linköping**
Saab, expanderar med fokus på innovation
WASP, AI-baserat forskningsprogram

Försvaret satsar stort

Investeringar fördubblas från 1% till 2% av BNP

Försvarmakten återtar sin position som stor långsiktig investerare och stor arbetsgivare runt om i landet. Fortifikationsverket ska investera 10-12 miljarder kronor i fastigheter de närmaste åren.

Ytbehovet
ökar
kraftigt

Investering
i befintliga
regementen

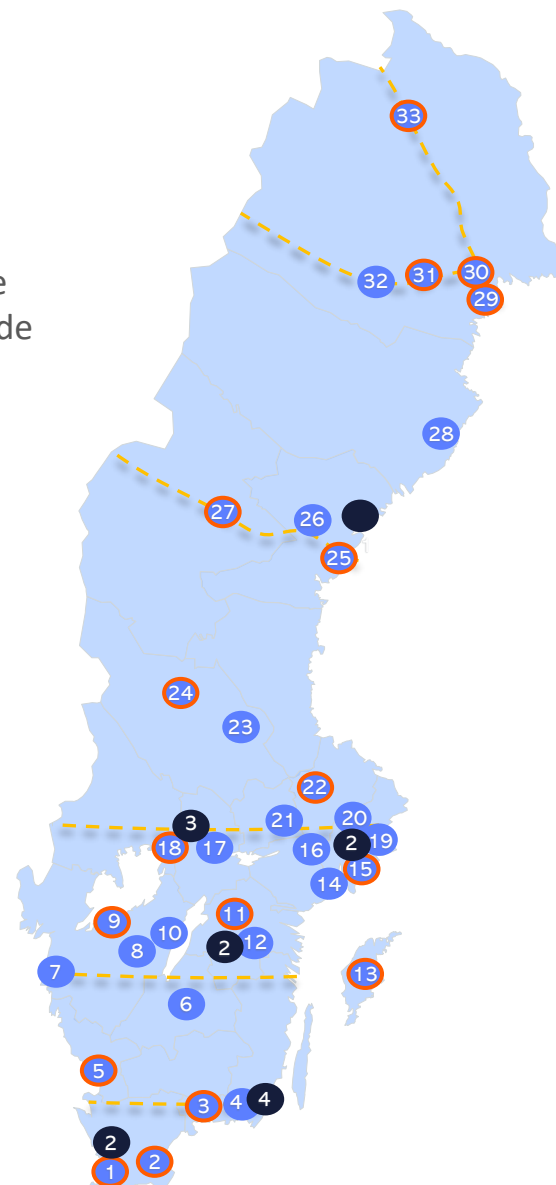
Antalet
värnpliktiga
utökas
kraftigt

Exempel på återetablering av regementen:

- Norrlands dragonregemente (K 4) i Arvidsjaur
- Älvsborgs amfibieregemente (Amf 4) i Göteborg
- Upplands flygflottilj (F 16) i Uppsala
- Bergslagens artilleriregemente (A 9) i Kristinehamn
- Dalregementet (I 13) i Falun samt
- Västernorrlands regemente (I 21) i Sollefteå med utbildningsenhet i Östersund.

Sveriges försvarsindustri (●):

1. Hägglunds: Örnsköldsvik
2. Saab: Linköping, Lund, Solna
3. Bofors: Karlskoga
4. Kockum: Karlskrona

Försvarmaktens organisation (●):

DCA baser* (●):

1. Revingehed*
2. Ravlunda*
3. Ronneby*
4. Karlskrona
5. Halmstad*
6. Eksjö Göta
7. Göteborg
8. Skövde
9. Sätenäs*
10. Karlsborg
11. Kvarn*
12. Linköping
13. Visby Gotlands*
14. Haninge/Muskö
15. Berga*
16. Vällinge
17. Örebro
18. Kristinehamn*
19. Stockholm Högkvarteret
20. Upplands-Bro/Kungsängen
21. Enköping
22. Uppsala*
23. Falun
24. Älvdalen*
25. Härnösand*
26. Sollefteå
27. Östersund*
28. Umeå
29. Luleå*
30. Boden*
31. Vidsel*
32. Arvidsjaur
33. Kiruna*

— = Spekulative Natostråk

Vad innebär detta för norra Sverige

En enorm strukturell omställning kommer att förändra Norra Sveriges framtid

+ 100 000
nya invånare

>500
direkta
arbetstillfällen

>1 500
direkta
arbetstillfällen

>2 000
direkta
arbetstillfällen

>1 500
direkta
arbetstillfällen

> 5 000
direkta
arbetstillfällen

Färgerna på punkterna i kartan motsvarar uppskattat antal arbetstillfällen i bubblorna med respektive färg. Arbetstillfällen är baserade på en uppskattning från respektive aktör. Exempelvis tillkommer cirka 2 000 direkta arbetstillfällen i samband med H2 Green Steels etablering och förstärkning inom Försvarmakten i Boden. Den totala effekten på sysselsättningen kommer dock bli mer omfattande då de nya arbetstillfällena kommer driva efterfrågan på annan samhällsviktig service.

Norra Sveriges industrialiseringsvåg: en katalysator för tillväxt i angränsande regioner

- Trots nyetableringar och investeringar i mindre samhällen – många föredrar att bo i större städer och pendla.
- Nyetableringarnas företagsledningar föredrar ofta större städer till sina huvudkontor.
- Umeå och Skellefteå är väl positionerat för att attrahera företagsledningar med sin höga koncentration av högutbildade invånare. Utmärkta förbindelser erbjuder också enkel åtkomst till resten av norra Sverige.

Tillväxtformer

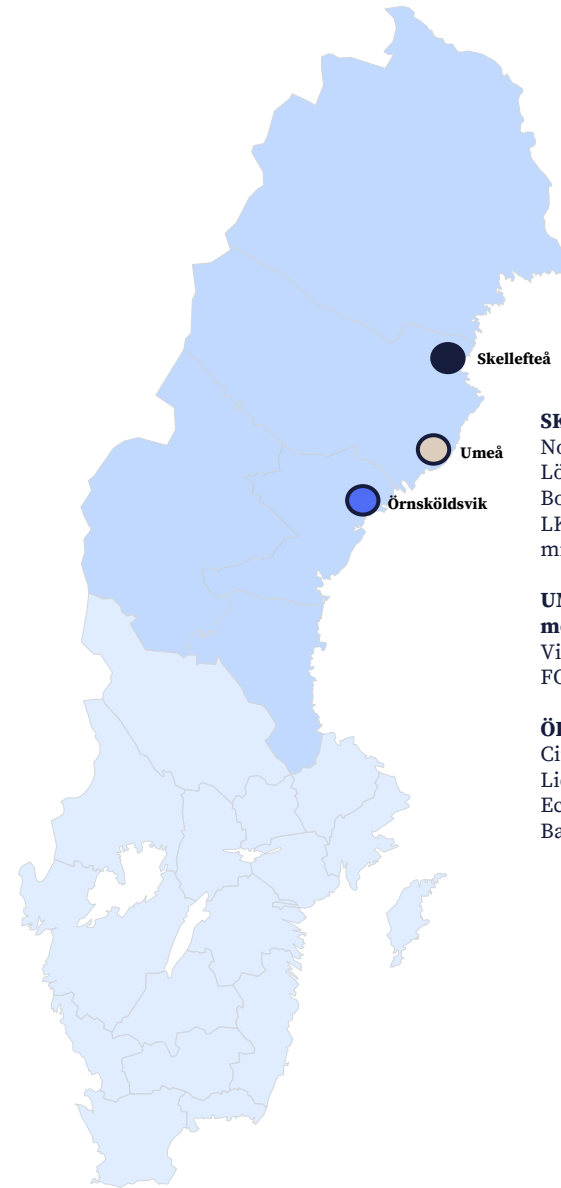
Fyra drivkrafter för tillväxt i norra Sverige

Råvaruindustriellt
driven tillväxt

Bostadsdriven
tillväxt

Kulturellt
driven tillväxt

Geopolitiskt &
offentligt
driven tillväxt

SKELLEFTEÅ – Råvarudriven tillväxt
Northvolt, batteritillverkning
Lövsångers Bygg, skräddarsydda byggsatser
Boliden, förädling & återvinning av metaller
LKAB, bearbetning & utveckling av mineralprodukter

UMEÅ – Kulturellt driven, akademisk och möjlighetsbaserad tillväxt
Vision Dava, stadsutvecklingsprojekt
FOI, Totalförsvarets forskningsinstitut

ÖRNSKÖLDSEVIK – Geopolitisk tillväxt
Cinis Fertilizers, fossilfritt mineralgödsel,
Liquid Wind, fossilfritt fartygsbränsle,
Ecodatacenter, serverhall
Bae Systems, tillverkning av militära fordon

Välutvecklad infrastruktur

Effektiv transport inom Europa, Norden och Sverige

Umeå är kärnan i vägnätverket och knutpunkten för europavägarna E4 och E12, vilket möjliggör effektiv vägtransport inom Norden, Sverige och ut i Europa.

Umeå flygplats, den sjunde största i Sverige, är endast 10 minuters bilfärd från stadskärnan och erbjuder över en miljon passagerare varje år med 30 dagliga avgångar till ett tiotal destinationer runt om i Norden och Europa.

Umeå Hamn är en av de största i norra Skandinavien och öppen året runt. Belägen vid det kortaste avståndet mellan Sverige och Finland över Bottniska viken, hanterar hamnen årligen 2,3 miljoner ton varor, inklusive skogsrelaterade produkter som kraftliner och trävaror. Dagliga färjeavgångar till Vasa, Finland, finns sedan juni 2021.

Umeå har goda järnvägsförbindelser, inklusive Nordostpassagen till hamnar i Norge via Umeå Hamn, kopplingar till Stambanan genom övre Norrland, Botniabanan och den planerade Norrbotniabanan.

Vidare mot:

- Stockholm
- Malmö
- Köpenhamn
- Övriga Europa

Vad behöver kommunerna göra

Framgångsfaktorer vid etablering

- Regional samverkan är en förutsättning för norra Sveriges tillväxt och ett framgångsrikt etableringsarbete – kommunerna är för små var för sig

Framgångsfaktorer etablering:

Regional samverkan

Politisk
beslutsamhet
och enighet

Snabbhet och
respons

Ett tydligt värde-
erbjudande till
företag

Aktiv
marknadsföring
och deltagande i
relevanta
nätverk

Färdiga och flexibla produktionsförutsättningar:
Mark, El, Vatten, Infrastruktur & Arbetskraft

GLÖM DOCK INTE DE BEFINTLIGA FÖRETAGENS TILLVÄXT!

”Kommunen kan aldrig flytta från kommunen”

Eftersom kommunen alltid är här för att stanna, behöver synsättet ändras och kommunen bör ses som en investerare och möjliggörare för framtida tillväxt.

Preliminära slutsatser och rekommendationer

Alla städer i norra Sverige har stor potential att öka tillväxten och attrahera såväl invånare som företag, det viktigaste är att ni vågar satsa. Newsec har konkluderat fyra preliminära slutsatser för att stärka tillväxten.

Tillgång föder efterfrågan

En identifierad bostadsbrist i samtliga kommuner

Gemensamma funktioner & planering

Samarbeta och arbeta tillsammans i flertalet frågor

Våga visa att ni finns

Marknadsför era styrkor och tillgångar för att visa allt ni har att erbjuda

Fortsätt bygga på era styrkor

Glöm inte bort era nuvarande konkurrensfördelar och bygg vidare på dem

Tack!

Jan Wejdmark
Senior partner & grundare

+46 70 844 30 45
Jan.wejdmark@newsec.se

Newsec Sweden

Stockholm

Stureplan 3
P.O. Box 7795
SE-103 96 Stockholm,
Sverige
Tel: +46 8 454 40 00
info@newsec.se

Göteborg

Kungsportsavenyn 33
SE-411 36 Göteborg,
Sverige
Tel: +46 31 721 30 00

Örebro

Drottninggatan 15
SE-702 10 Örebro
Tel +46 790 74 10 25